

Animatie 'Solliciteren bij de Noordzee' in opdracht van Stichting Living landscapes. © Marike Knaapen

Projectverslag 'Solliciteren bij de Noordzee'
Naar een betekenisvolle relatie met de zee.
STICHTING LIVING LANDSCAPES
mei 2023- maart 2024

In korte tijd en met bescheiden middelen is ontzettend veel werk verzet, wat best een prestatie genoemd mag worden. Dat is mede te danken aan de grote gunfactor voor het project en de inzet van Arita Baaijens, die onmogelijke missies tot haar specialiteit rekent. Het is hartverwarmend te merken dat het project een snaar raakt, ook bij bestuurders. Waardevolle contacten zijn gelegd en allianties gesmeed met organisaties die graag willen samenwerken om in het vervolgtraject de zee daadwerkelijk een stem te geven. Veel interviews zijn vastgelegd zijn door filmmaker Alexander Oey vastgelegd voor de documentaire. Het boek 'Solliciteren bij de Noordzee' is in de maak. Er was volop contact met publiek tijdens workshops en presentaties. Het project is te volgen via de projectwebsite en social media.

Stichting Living Landscapes onderzoekt, verzamelt en verbeeldt relaties tussen mens en de natuurlijke omgeving, met speciale aandacht voor subjectieve kwaliteiten van landschap. Met het organiseren van onderzoekstrajecten, workshops en activiteiten op het snijvlak van wetenschap, technologie, kunst en traditionele vormen van kennis, beoogt de stichting uiteenlopende en soms conflicterende visies over natuur en landschap bijeen te brengen en een opbouwende dialoog mogelijk te maken.

Vertrekpunt.

Als een samenleving gedwongen door omstandigheden nieuwe wegen inslaat dan brengt dat veel onzekerheid met zich mee. Het sociaal-filosofische project 'Solliciteren bij de Noordzee' – dat gesteund door de stichting wordt uitgevoerd door Arita Baaijens - wil onzekerheid ombuigen naar nieuwsgierigheid met als focus de Noordzee en het leven in zee. We hebben vaak geen idee met welke levensvormen we deze planeet delen en beseffen daardoor

'In andere levens-
vormen lotgenoten
zien, dat is wat deze
tijd van ons vraagt'

nauwelijks wat voor impact beslissingen óver de zee hebben op het leven ín zee. In andere levensvormen lotgenoten zien, dat is wat deze tijd van ons vraagt. Waarom zou de Noordzee niet meebeslissen over zaken die de kwaliteit van de zee en het leven in zee beïnvloeden? Baaijens zoekt uit hoe het anders kan en duikt in verteltradities die laten zien dat een betekenisvolle omgang met de zee in een moderne samenleving mogelijk is. Het onderzoek voert ze uit in overleg met de zee, partners, organisaties en personen uit verschillende disciplines en culturen.

Dit project gelooft dat verbeelding en experiment cruciaal zijn als we af willen van de zee als wingewest. Op een speelse maar toch serieuze manier onderzoekt het project hoe we een toekomst naar ons toe kunnen halen waarin zee meepraat en meedenkt. De kerngedachte is dat beleidsmakers en hotshots wat beter luisteren naar de zee en haar belangen serieus meewegen bij het maken van plannen. In gewone mensentaal: Nederland gaat samenwerken met de zee.

Het project vloeit voort uit het filosofische taalproject 'Taal voor de toekomst' (2020-2021), dat vernieuwende 'herwilderde' taal bedacht voor een natuurinclusieve samenleving waarin onderlinge relaties centraal staan. De resultaten vroegen om verdieping én een praktische toepassing van opgedane inzichten in de weerbarstige praktijk. Deze stap wordt gezet door 'Solliciteren bij de Noordzee'. In het boek en documentaire resoneert de stem van de Noordzee én heeft de zee het laatste woord.

Geografische focus.

De Noordzee, vanwege de sterke band van Nederland met de zee. De zee is niet gebonden aan door mensen bedachte grenzen. Vandaar dat het project een uitstapje maakt naar de zee rond Schotland en IJsland, waar de relatie tussen kustbewoners en de zee sterk verweven is met taal, levensfilosofie en mythologische verhalen.

Activiteiten

In 2023 stond het verzamelen van kennis en inzichten centraal ten behoeve van boek en documentaire. Het boek verschijnt bij uitgeverij Atlas Contact en de televisiedocumentaire wordt uitgezonden door De Boeddhistische Blik / Kro-Ncrv. De focus tijdens deze fase: projectplanning, research en interviews met bestuurders, kunstenaars en zoekenners in Nederland, Schotland en IJsland. Volop contact met publiek tijdens workshops en presentaties. Het project is te volgen via de projectwebsite en social media.

Being With: Seals

Hanna Tuulikki

Activiteiten

- Vier interviews in Schotland
- Twee interviews in IJsland
- Vijftien interviews in Nederland
- Ontmoetingen van Baaijens met de Noordzee in Egmond, Terschelling, Zeeland, Aberdeen.
- Verkennende ontmoetingen met Topconsortium voor Kennis en Innovatie Wind op Zee.
- Natuuropstelling aan de Noordzee met genodigden
- Ritueel aan Zee, stage uitgevoerd door Lianne Renes, erfgoedstudies (verslag)
- Bijdrage Onderzoek Natuurbeelden Noordzee door Arjen Buijs, WUR (rapport).
- Bijdrage Stem van de Noordzee aan congres MARE (verslag).
- Bijdrage festival 'De stem van de zee', Utrecht
- Bijdrage onderzoek visserij van UvA-student antropologie Lucas Kuijl.
- Bijdrage theatervoorstelling 'Herinner ons' over uitsterfgolf, Gouden Haas
- Workshop Water, IABR Rotterdam
- Keynote Studium Generale-Vloed, TU-Delft
- Keynote Studium Generale Leiden
- Keynote festival over het Symbioceen, A-Lab, Amsterdam.
- Keynote 'Tolken van Talen die we niet meer spreken', programma van filosoof Renate Schepen in OBA.
- Q&A met de zee t.b.v. beleidsrapport Natuurinclusief Onderwijs.
- Adviesgesprek met Milieufederatie Zeeland en provincie Zeeland over de stem van de Schelde.
- Deelname training Deep Democracy
- Animatie over missie en doelstelling van het project 'Solliciteren bij de Noordzee'.

Openbare playlist

Tolken van Talen die we niet meer spreken

Host: Renate Schepen | Productie/muziek Frits de Beer | Er ligt kennis besloten in werelden waar we geen weet van hebben. In deze serie betreed ik die onbekende werelden met een tolk die een taal verstaat die wij niet meer spreken. De tolken zijn kunstenaars, wetenschappers en ervaringsdeskundigen.

 Renate Schepen • 1 like • 1 nummer, 34 min. 50 sec

Interviews

- Podcast Tolken van Talen die we niet meer spreken, samensteller filosoof Renate Schepen.
- Optreden in televisieserie 'Grensgevallen' (Human) van theatermaker Marjolein van Heemstra.
- Optreden in heruitgezonden televisieserie 'Kan ik de wereld veranderen' (Boeddhistische Blik) van filosoof Jan Bor.

Evaluatie

Veldwerk en de interviews verschaften nieuwe inzichten in de blinde vlek die veel Nederlanders hebben voor de Noordzee als levende entiteit. Dat is opvallend anders in Schotland en IJsland, waar bewoners respect tonen voor de zee en de cultuur getuigt van een spirituele band die heel ver teruggaat in de tijd.

In Schotland voerden we diepgaande gesprekken met Miek Zwamborn (wieren), (Adam Nicolson (getijdenpoelen), Hanna Tuulikki (zeehonden) en Huw MacBride nam ons mee naar kelpwouden. Het snorkelen in zee en de ontmoetingen met zeehonden, kwallen, vissen en wieren resoneerde in hoofd, hart en lichaam.

In IJsland stond ons bezoek in het teken van de kracht van taal en mythologie. Ontmoetingen met schrijvers Andri Snaer Magnason en Laura Broekhuysen.

In Nederland gesprekken met onder meer zoöp-oprichter Klaas Kuitenbrouwer (Het Nieuwe Instituut) en Maike van Stiphout, 'Spreker voor al het leven' (Het Nieuwe Instituut), Annemieke Nijhof (Deltares), Annet Pauwelussen (onderzoeker, WUR), Thijs de Zeeuw (landschapsarchitect), David Molenaar (Siemens Gamesa), Kadir van Lohuizen (fotograaf en schipper). De gesprekken waren inspirerend, stemden hoopvol en legden een goede basis voor het boek. Ook kregen we waardevolle suggesties voor het ombuigen van de bazige relatie met de Noordzee naar eentje waarbij de zee een stem krijgt aan de bestuurstafel.

Voorgenomen activiteiten zijn bijna allemaal uitgevoerd op enkele aanpassingen na. De informatie-rondes zijn vervangen door individuele adviesgesprekken, de publieksactiviteit met kunstenaar Valerie van Leersum kon niet doorgaan (haar project op Vlieland verviel) en *Council of All Beings* is uitgesteld tot na de publicatie van het boek. Veldwerk en interviews waren van onschatbare waarde maar de organisatie en het uitwerken van de gesprekken vroegen wel veel meer tijd en aandacht dan gedacht.

Tijdens het project zijn nieuwe contacten gelegd en allianties gesmeed voor toekomstige samenwerking. Zo stemde Annemieke Nijhof in met het verzoek om n.a.v. boek en documentaire dialoogsessies te organiseren bij Deltares met als thema het betrekken van de zee bij toekomstig onderzoek.

Hoe raken we vertrouwd met de zee, de bezieldeheid van de zee en op welke manier kan een ritueel daaraan bijdragen? Stagiaire Lisanne Renes onderzocht het. De stage eindigde met een ontroerend eenvoudig ritueel aan zee waaraan zeven personen deelnamen. Regisseur Anne van Delft begeleidde Renes bij de uitvoering.

Arita Baaijens merkte gaandeweg het project dat ze meer vertrouwd raakte met de Noordzee maar dat de zee ten diepste een mysterie blijft. Wie denkt de zee volledig te doorgronden door het verzamelen van nog meer verifieerbare data ziet iets belangrijks over het hoofd: de niet-meetbare kwaliteiten waar mythen, legenden en zeekenners over verhalen. In de woorden van de Schotse zeegids Huw MacBride: 'Ik houd van de zee maar waarom ik de zee elke dag wil zien is niet uit te leggen. Het is een gevoel.'

Toelichting financieel

Zie bijlage 1 voor het financieel projectverslag.

De inkomsten van het project zijn € 6.500,- lager uitgevallen dan begroot omdat:

- Haëllafonds geen subsidie geeft voor onderzoek, maar wel voor educatie. De aanvraag bij het fonds wordt ingediend voor het vervolgtraject.
- werd afgezien van crowdfunding vanwege de beperkt beschikbare tijd en de te verwachten lage opbrengst in verhouding tot de te investeren uren.

De lagere inkomsten noopten tot enkele verschuivingen en bezuinigingen in de uitgaven:

Projectkosten. De projectkosten zijn lager dan begroot omdat een gedeelte kon worden vergoed vanuit de (externe) financiering van de documentaire. Zo werden toch de gestelde doelen bereikt.

Online-campagne. Het bedrag voor vormgeving is gebruikt voor de foto- en videoregistratie.

Bureaunkosten. Vanwege de relatief hoge kosten in verhouding tot het beschikbare budget is besloten de projectadministratie in eigen beheer uit te voeren en af te zien van een accountantsverklaring.

Een en ander leidt tot een klein negatief resultaat van € 30,76, dat wordt betaald uit het eigen vermogen van de stichting.

Partners

'Solliciteren bij de Noordzee' werkt samen met De Groene Amsterdammer, uitgeverij Atlas Contact en De Boeddhistische Blik / Kro-Ncrv.

Projectteam 2023

Arita Baaijens – projectleidster

Rosalie Blom - communicatie

Corine Datema - ontwerp

Ronnie Kroes – communicatie

Lisanne Renes – stagiaire

Plannen voor 2024-2025

- Afronding boek en documentaire 'Solliciteren bij de Noordzee'.
- In aanloop naar de lancering van het boek en de uitzending van de documentaire: voor maximale impact werken we samen met partners aan Meet Ups met publiek en leggen dialogosessies in de week bij onderzoeksinstituten en bestuurders.
- Interviews, community building, dialogosessies, Meet Ups.

Bestuur Stichting Living Landscapes

Bas Pedroli - voorzitter, sinds 2021

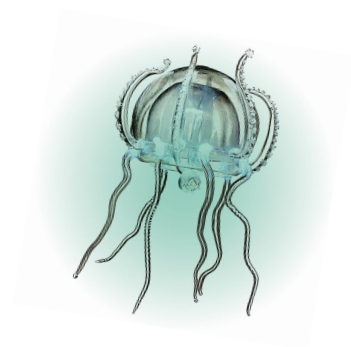
Jelle Troelstra - secretaris, sinds 2019

Niels Feis - penningmeester, sinds 2021 /bestuurslid, sinds 2017

Reineke van Tol - bestuurslid, sinds 2021

Marjolein Kok - bestuurslid, sinds 2021

Arita Baaijens – bestuurslid/directeur sinds 2017

Vergaderdata bestuur in 2023

8 februari en 20 september

Amsterdam / Den Haag, maart 2023

Stichting Living Landscapes

Bijlage 1. Financieel overzicht

Bijlage 2. Beeld

Financieel Projectverslag Solliciteren bij de Noordzee

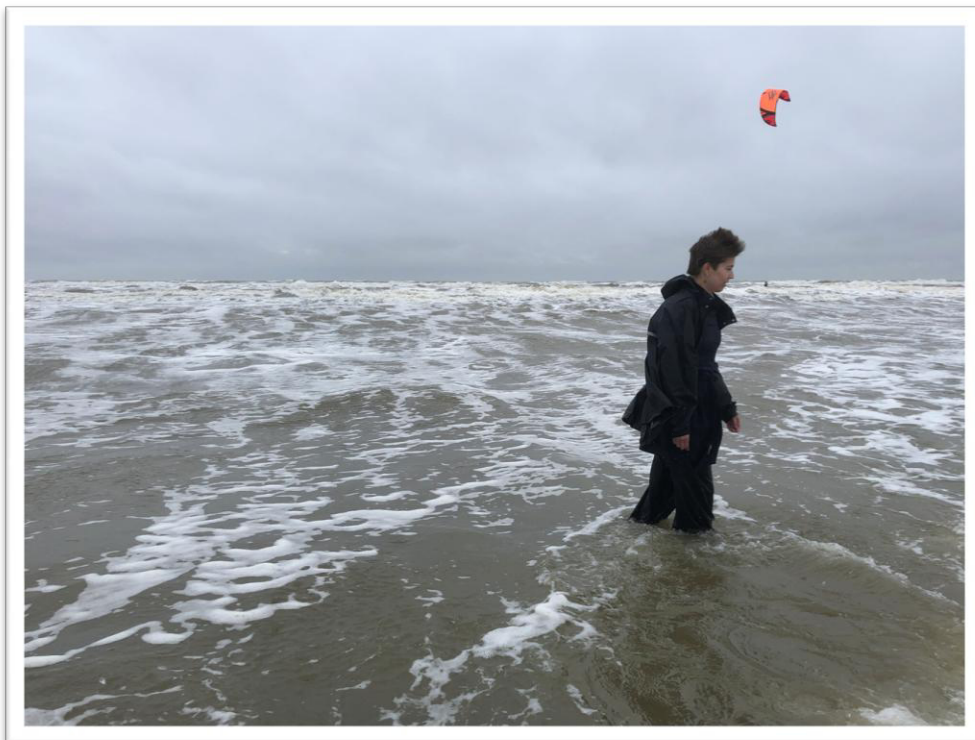
	BEGROTING		WERKELIJK	
	Uurtarief	Subtotaal		Subtotaal
Personele kosten algemeen				
Arita Baaijens: auteur, productie, uitvoering	€ 75,00	€ 15.500,00	€ 15.500,00	
Communicatiemedewerker	€ 60,00	€ 1.200,00	€ 943,80	€ 16.443,80
		€ 16.700,00		
Projectkosten				
<i>Veldwerk en onderzoek</i>				
Veldwerk Schotland - reis & verblijf 10 dagen		€ 2.500,00	€ 1.272,98	
Schotland - bijdrage kunstenaars		€ 850,00	€ 10,00	
Onderzoek Nederland - reis & verblijf veldwerk Ijsland - reis & verblijf 5 dagen		€ 750,00	€ 583,73	
Ijsland - tolk, informanten		€ 1.525,00	€ 1.216,13	
Reiskosten derden in NL, o.m. stagiair		€ 500,00		
Vakliteratuur+materialen veldwerk + onderzoek		€ 500,00		
		€ 750,00	€ 526,66	€ 3.609,50
		€ 7.375,00		
<i>Community building</i>				
Uitvoering publieksactiviteiten, 2x		€ 400,00	€ 374,35	€ 374,35
		€ 400,00		
Online campagne Nederland				
Beheer projectwebsite		€ 750,00	€ 471,90	
Onderhoud website (2 jaar)		€ 350,00	€ 317,63	
Vormgeving online activiteiten	€ 75,00	€ 750,00	€ 703,35	
social media + nieuwsbrieven	€ 30,00	€ 900,00	€ 1.089,00	
Documentatie (foto- en videoregistratie)	€ 50,00	€ 500,00		
Registratie domeinnaam (voor 2 jaar)		€ 100,00	€ 33,48	
		€ 3.350,00		€ 2.615,36

Bureaunkosten			
Huur kantoorruimte, 7 mnd	€ 900,00		€ 900,00
Bankzaken 7 mnd	€ 210,00		€ 174,30
Administratie	€ 400,00		
Accountantsverklaring	€ 1.500,00		
Onvoorzien	€ <u>365,00</u>	€ 3.375,00	€ <u>613,45</u>
Totaal uitgaven	€ 31.200,00		€ 24.730,76
Dekking projectkosten stichting		Status	
IONA Stichting	€ 4.200,00	toegekend	€ 4.200,00
Haëlla Stichting	€ 4.000,00	aanvraag loopt	-
Stichting De Filosoof	€ 500,00	toegekend	€ 500,00
Triodos Fonds	€ 4.500,00	toegekend	€ 4.500,00
Crowdfundactie	€ 2.500,00	september	=
			€ 9.200,00
Dekking personele kosten Arita Baaijens			
TKI Wind op Zee	€ 10.000,00	toegekend	€ 10.000,00
KRO-NCRV	€ 5.500,00	toegekend	€ <u>5.500,00</u>
Totaal dekkingsplan	€ 31.200,00		€ 24.700,00

NB. Alle bovenstaande bedragen zijn inclusief BTW

Resultaat € **-30,76**

Bijlage 2. Beeld

Ritueel aan zee

Schotland, filmmaker Alexander Oey, kunstenaar Miek Zwamborn, Arita Baaijens

Workshop water, IABR, Rotterdam

Ritueel bij zee

27 juli

IJmuiden strand

Als onderdeel van mijn stage bij het project
Solliciteren bij de Noordzee wil ik jullie
uitnodigen voor een ritueel bij zee op 27 juli
op het strand in IJmuiden.

